

Jezdec-kaskadér a horsemaster Václav Plánka z Rybníčku na Pelhřimovsku říká v rozhovoru pro Deník:

Když si koně oblíbíte, je to láska na celý život

NELA KYSELOVÁ

Rybníček – Václav Plánka z Rybníčku na Pelhřimovsku poprvé potkal koně před třiceti lety a bylo to setkání osudové. Koním zasvětil celý život. Byl jedním z prvních, kdo se v České republice začal věnovat práci jezdece-kaskadéra. Postupem času začal pracovat i jako horsemaster.

V rozhovoru pro Deník prozradil, jak si koně pro film vybírá i proč musel na natáčení snímku *Ať žijí rytíři* chodit o hodinu a půl dříve na plac.

Jak vlastně Václav Plánka ke koním přišel?

Takovou náhodou. Asi před třiceti lety mě jeden můj kamarád, který je koňák, pozval k sobě do stáje. To bylo takové moje první seznámení s koňmi.

S jezdním jste začínal rekreačně, nebo rovnou u filmu?

Rovnou u filmu, protože ten můj kamarád, který mě ke koním přivedl, dělal historický šerm, od kterého je do sedla jen kousek. Tak jsem se pomalu začal dostávat do role jezdece-kaskadéra.

Takže jste byl, jak se říká, hrozen rovnou do vody.

Já jsem do ní skočil sám, protože jezdit na koni mě velmi bavilo, ale jasně je, že jsem se nemohl posadit na koně a jít rovnou před kameru. Napřed jsem se musel naučit pořádně jezdit a až za půl roku jsem začal dělat filmy. Musel jsem také absolvovat zkoušky základního jezdeckého výcviku a cvičitelskou licenci, abych tu práci mohl vůbec dělat.

V půlce natáčení filmu *Ať žijí rytíři* nám omarodil kůň a musel jsem za něj narychlo hledat náhradu. Problém byl v tom, že byl bílý, grošovaný a náhradník se za něj sháněl těžko. Tak jsem našel bílého koně a každý den jsem chodil na plac o hodinu a půl dřív, abych koni domaloval skvrnky.

Existovalo za minulého režimu vůbec takové povolání jako kaskadér na koni?

Ne, dá se říct, že jsme s kolegy z pražského jezdeckého klubu Equicentrum byli jedněmi z prvních, kdo se práci kaskadéra na koni u nás v republice začal věnovat.

Co pro vás jako pro jezdece-kaskadéra znamenal převrat po sametové revoluci?

Otevřely se mi dveře do světa. Začal jsem dělat kaskadérské show, se kterými jsem jezdil do zahraničí, kde jsem

DOMA. Václav Plánka bydlí na statku v malebném Rybníčku, kde se samozřejmě po pastvinách prohání koně. Na statku chce do budoucna pořádat pobytové programy, v nichž zájemce naučí jezdit na koni a šermovat. Foto: Deník/Nela Kyselová

potkal další kolegy, takže možnost dostat se do jiných zemí mi přinesla spoustu zkušeností a také nové pracovní příležitosti.

Pracujete také jako horsemaster. Vysvětlete, co tato role obnáší?

Práce horsemastera obnáší kompletní zajištění jezdeckých scén pro film a show. Od přípravy scén přes jezdecký výcvik herců, nácvi kaskadérských obrazů až po organizaci všech složek majících něco společného s koňmi.

Jak je to s jezdeckým umem herců? Mají na všechno dubléra, nebo některé scény zvládnou sami?

Každý herec před natáčením filmu, ve kterém se jezdí na koni, projde výcvikem na jízdně. Základní úkony, jako je průjezd před kamerou v kroku nebo klusu, je pak herec schopný zvládnout sám, pokud je ale potřeba cválat, skákat nebo spadnout z koně, nasazuje se místo herce dubléra.

Můžete říct, kteří herci, s nimiž jste spolupracoval, umějí jezdit opravdu dobře?

Dobří jezdci se mezi herci určitě najdou, měl jsem tu čest

například s Ondřejem Vetchým, Jiřím Schmitzerem, Danem Svobodou, Karlem Rodenem, Václavem Vydrou nebo Vilémem Udatným, kteří umějí jezdit velmi slušně. Můsím říct, že posledně jmenovaný herec opravdu dělá čest svému jménu. S Vilémem jsme se potkali na natáčení hraných dokumentů pro jednu německou televizi. On měl za sebou pouhou hodinu výcviku na jízdně a musel v jednom natáčecím dni na koni jezdit v kuse osm hodin, odřel se do krve, ale nic neřekl. Večer měl problémy v divadle, protože nemohl chodit, a druhý den musel znovu do sedla a asi až za půl roku se mi s tím svěřil, takže Vilém Udatný je opravdu udatný.

Našel si některý herec díky natáčení takový vztah ke koním, že se z něj posléze vyklubal koníček na celý život?

Určitě. Díky natáčení se do koní zamiloval třeba Karel Roden, Jiří Schmitzer nebo Ondřej Vetchý. Ono zas až tak nezáleží na tom, jakou profesi člověk dělá, ať je herec nebo instalatér, pokud si jednou

koně zamiluje, je to láska na celý život.

Může být i z koně dobrý herec?

Jistěže. Jsou koně, kteří jsou hraví a vsřiční, a když se jim člověk dostatečně věnuje, dokážou se naučit spoustu věcí.

Musí se s přípravou pro film začínat už od hříběte?

Není to podmínka, spíše než na věku koně záleží na tom, jak se mu člověk věnuje.

Jak si koně do filmu vybíráte?

Koně vždycky hledám na konkrétní roli. Jestliže točím válečný film, kde má ležet mrtvý kůň, musím najít zvíře, které si umí lehat, nebo ho to musím naučit.

Kde koně hledáte? Objízdíte stáje a ranče a pátráte po vhodném adeptovi na určitou roli?

Spíš mám v hlavě takovou databázi lidí, kteří mají různé koně. A pak mám několik stájí, se kterými úzce spolupracuji a kde vím, jaké koně tam můžu dostat. A pokud potřebuji, aby kůň uměl něco speciálního, tak ho sháním buď přes kamarády a kolegy, nebo ho to, co potřebuji, prostě musím naučit sám. Například ve

filmu *Ať žijí rytíři* jsme museli natočit scénu, kdy se pod koněm podlomí mostek, zvíře se vzepne na zadní a shodí jezdece do potoka. Tam jsem vhodného adepta nijak složitě shánět nemusel, protože jsem přesně věděl, kde mají koně, kterého potřebujeme. Na film *Ať žijí rytíři* vůbec moc rád vzpomínám, byl to hodně kaskadérský film, na kterém se dobře pracovalo.

Na kolik klapků jednotlivé scény natáčíte? Podaří se to někdy napoprvé?

Někdy ano. Ted jsem si ale vzpomněl na další scénu z filmu *Ať žijí rytíři*. Jednalo se o scénu, kdy se splašený povoz bez kočího řítí krajinou, na voze je plno dětí. Jedno z nich se pokouší koně zastavit, tak vezme meč, přeseká postavačky, koně utečou a vůz spadne do rokle - třeba tuhle strašně složitou scénu jsme točili tři dny.

Většina filmarů říká, že nejtěžší práce na placi bývá se zvířaty a s dětmi. Jakou zkušenost máte vy, jakožto kaskadér a člověk, který připravuje koně pro film?

Tady se opět musím vrátit

k filmu *Ať žijí rytíři*, kde hrála spousta dětí, a všechny se chovaly jako absolutní profesionálky, takže s nimi byla bezvadná spolupráce, což je v případě, že se natáčí s koňmi, velice důležité, protože spousta dětí se dá předejít spoustě nechtěných nepříjemností.

Na chvíli odbočme od *Rytířů*. Spolupracovali jste také na velkofilmu *Letopisy Narnie: Princ Kaspian*. Jak jste se k němu dostal?

Vlastně náhodou. U Narnie jsem se ucházel o práci s koňmi, ale bohužel to nevyšlo, nabídl mi ale místo zbrojře a patinéra, což jsem nejdříve odmítl, ale protože nic jiného v tu dobu nebylo, nakonec jsem tu práci přijal. Původně jsem měl na natáčení strávit měsíc, ale nakonec se spolupráce protáhla skoro na půl roku. Bylo to velmi zajímavé natáčení, na kterém jsem se naučil patinérskou práci, což se mi nakonec hodilo i proto, že jsem si doma sám napatinoval nábytek.

U Narnie jsem se ucházel o práci s koňmi, ale bohužel to nevyšlo, nabídl mi ale místo zbrojře a patinéra, což jsem nejdříve odmítl, ale protože nic jiného v tu dobu nebylo, nakonec jsem tu práci přijal.

Přibližte, v čem spočívá práce patinéra.

Patinér dělá z nových věcí staré, takže na natáčení *Prince Kaspiána* jsem „postaršoval“ rekvizity a v noci po natáčení opravoval, co se na placi poškodilo. Ale patinovat se nemusí pouze věci a nábytek. Vzpomínám si na historiku opět z natáčení filmu *Ať žijí rytíři*, kdy nám v půlce natáčení omarodil kůň a musel jsem za něj narychlo hledat náhradu. Problém byl v tom, že kůň byl bílý, grošovaný a náhradník se za něj sháněl poměrně těžko. Tak jsem našel bílého koně a každý den jsem chodil na plac o hodinu a půl dřív, abych koni domaloval potřebné skvrnky.

Nezhatil vám vaši práci děšť?

Musím říct, že v tomhle ohledu jsme měli docela štěstí. Točilo se v létě a ani jednou nám nezapršelo, takže obarvení vydrželo.

Obligátní otázka na konec: Co plánujete do budoucna?

Na statku v Rybníčku čásem plánuji pořádání pobytových programů, ve kterých se zájemci naučí jezdit na koni, šermovat a střílet z luku, kuše či muškety. Letos jsem také připravoval program pro akci *Zdivočelá Kletečná* a v příštím roce se tohoto milého úkolu rád zhostím znovu.

PAMÁTKA NA NARNII. Natáčení filmu *Letopisy Narnie: Princ Kaspian* Václavu Plánkovi připomíná suvenýr v podobě masky. Na tomto velkofilmu ale nebyl zaměstnán jako horsemaster. Vyzkoušel si tam práci zbrojře a patinéra. Foto: Deník/Nela Kyselová

VÁNOČNÍ POHÁDKA. Václav Plánka spolupracoval také na natáčení nové pohádky *Tajemství staré bambítky*, ve které se objeví řada známých herců, mimo jiné i Jiří Lábus a Miroslav Vladyka (na snímku). Pohádka bude mít premiéru v České televizi o letošních Vánocích. Foto: Hana Marešová

Václav Plánka

- narodil se 22. února 1959 v Novém Jičíně
- vystudoval Střední hotelovou školu v Praze
- v roce 1981 se stal členem skupiny Equicentrum, kde začal jako jezdec-kaskadér
- v roce 1990 získal angažmá v přírodním divadle Elspe v Německu
- od roku 1996 pracuje jako horsemaster v českých i zahraničních filmech
- spolupracoval například na filmech *S čerty nejsou žerty*, *Dva na koni*, *Jeden na oslu*, *Cirkus Humberto*, *O rytíři a lněné kytli*, *Zkrížená meče*, *Ať žijí rytíři*, *Ve jménu krále*, *Tajemství staré bambítky*
- jako zbrojř a patinér se podílel na natáčení snímku *Letopisy Narnie: Princ Kaspian*
- žije na statku v Rybníčku na Pelhřimovsku

